

**Závazné pokyny pro vypracování KLP z občanského práva
(titulní strana KLP)**

Klauzurní práce z občanského práva Varianta: 2016/2017 - A Psaná dne: 21. 10. 2016

Vyplní student:

Jméno a příjmení (hůlkově, čitelně!):

Datum narození: **Termín: 1 – 2 – 3 (zakroužkujte!)**

Podpis:

Závazné pokyny pro vypracování

1. Hůlkovým písmem (čitelně) vyplňte shora uvedené údaje a podepište se. Bez vlastnoručního podpisu na titulní straně bude vaše práce hodnocena známkou nedostatečně.
2. Zkontrolujte si, zda máte vedle titulní strany všechny 3 listy zadání. **Jméno a příjmení vyplňte hůlkovým písmem i na každém listu práce (v záhlaví) a na každém dalším případně vloženém listu.**
3. S vypracováním začněte až v okamžiku pokynu pedagogického dozoru. Na vypracování máte **120 minut** čistého času, v polovině časového limitu a 10 minut před jeho uplynutím budete upozorněni.
4. Při odpovědích vycházejte ze zadání, odpovědi formulujte věcně a stručně. Pouhé odpovědi ano či ne nejsou dostačující, odpovědi vždy odůvodněte citací ustanovení příslušných právních předpisů. Užívejte obecně uznávané zkratky (OZ, o. z., obč. zák. aj.).
5. Odpovědi pište čitelně, **nečitelné odpovědi budou hodnoceny jako nedostatečné.**
6. Je dovoleno používat pouze tyto texty zákonů: **občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, exekuční řád a zákon o úpadku a způsobech jeho řešení.** Texty zákonů musí být bez poznámek, vysvětlivek a komentářů. Při nedodržení tohoto zákazu bude klauzurní práce bez předchozího varování odebrána a hodnocena známkou nedostatečně. Pod stejnou sankcí jsou zakázány i jakékoliv vzájemné konzultace v průběhu klauzurní práce, stejně jako používání jakýchkoliv zařízení umožňujících komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu.
7. Při vypracování KLP mohou studenti používat také **kalkulačku** a **kalendář** (ovšem nikoliv v zařízení umožňujícím komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu).
8. **V případě, že klauzurní práci neodevzdáte nebo do ní budete zasahovat po uplynutí časového limitu, budete hodnoceni známkou nedostatečně.**
9. **Odpovědi pište odděleně k jednotlivým otázkám na obě strany listu, na němž je zadání,** v případě potřeby požádejte pedagogický dozor o další list papíru. Tento list rovněž označte čitelně jménem, příjmením a číslem příkladu. Při odevzdání práce list vložte dovnitř KLP.

(!) Nepište odpovědi na listy s jiným příkladem, ani na list s titulní stranou. (!)

KLP 2016/2017 - A

.....
PŘÍJMENÍ A JMÉNO
(hůlkově, čitelně)

I.

Karel Mašek a Václav Bílý jsou vlastníky sousedních pozemků. Na pozemku Karla Maška se nachází studna, ke které má Václav Bílý služebnost odběru vody (Právo na vodu). Tato byla zřízena smlouvou. Množství odebírané vody bylo ve smlouvě určeno pro domácnost pana Václava Bílého a zálivku jeho zahrádky. Václav Bílý však začal na svém pozemku intenzivně provozovat zemědělskou výrobu, přičemž veškerou vodu pro tuto činnost odebíral ze studny pana Karla Maška a to v takovém množství, že Karlu Maškovi již nezbyla voda ani pro osobní potřebu.

Otázky:

1. a) Analyzujte situaci uvedenou v zadání s ohledem na rozsah služebnosti, resp. možnost/zákaz jejího rozšíření (citujte příslušná ustanovení zákona).
b) Navrhněte Karlovi Maškovi řešení dané situace (citujte příslušná ustanovení zákona).
2. Může se Karel Mašek domáhat zrušení služebnosti v situaci, kdy v důsledku dlouhodobého extrémního odběru vody z jeho studny došlo k trvalé změně spočívající ve značném snížení její původní vydatnosti? (citujte příslušná ustanovení zákona).
3. Uvažte jinou situaci. Václav Bílý odebírá vodu ze studny svého souseda pouze na základě ústního svolení Karla Maška již deset let. Může se v případném sporu dovolat vydržení práva odběru vody?

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

1. a) Ze zadání vyplývá, že rozsah služebnosti (§ 1272) byl určen smlouvou (§ 1258 věta druhá arg. a contrario). Služebnost se nemění změnou v rozsahu služebné nebo panující věci, ani se změnou hospodaření na panující pozemku (§ 1264 odst. 2).
b) Karel Mašek může podat negatorní žalobu – actio negatoria (§ 1042). Případně je možné požadovat náhradu škody.
2. Karel Mašek se může domáhat zrušení služebnosti za podmínek uvedených v § 1299 odst. 2. Dlouhodobé přetěžování vodního zdroje nadměrným odběrem vody mělo za následek značné a trvalé snížení vydatnosti tj. trvalou změnu vyvolávající hrubý nepochopitelný poměr mezi zatížením služebné věci a výhodou panujícího pozemku. V případě, že by vydatnost zdroje byla tak nízká, že by studna již nemohla plnit účel služebnosti, služebnost zaniká - § 1299 odst. 1: „Služebnost zaniká trvalou změnou, pro kterou služebná věc již nemůže sloužit panujícímu pozemku nebo oprávněné osobě.“
3. Právním důvodem výkonu subjektivního práva je v tomto případě pouze ústní dovolení. Václav Bílý není držitelem práva odběru vody z cizí studny (§ 989). Z tohoto důvodu nemůže služebnost práva odběru vody nabyt vydržením (§ 1260 odst. 1: „Služebnost se nabyvá smlouvou, pořízením pro případ smrti nebo vydržením po dobu potřebnou k vydržení vlastnického práva k věci, která má být služebností zatížena.“); uběhnutí vydržecí doby (v případě řádného vydržení) je irelevantní. Václav Bílý nemůže vydržení práva na vodu (§ 1272) v případném sporu namítat.

II.

Pan Novák je vlastníkem bytu č. 2 v domě v ulici Záleská 3, Praha. Vzhledem k tomu, že jmenovaný dostal výhodnou pracovní nabídku z USA na dobu do konce roku 2018, přenechal po domluvě předmětný byt k užívání panu Krátkému, vše od 1. 4. 2011 do konce jeho pracovního pobytu v USA. Pan Novák se dále ústně dohodl s panem Krátkým, že za dočasné užívání bytu po dobu jeho pobytu v USA bude pan Krátký hradit 15.000,- Kč měsíčně, vždy po výplatě pana Krátkého, nejpozději však do 22. dne v měsíci, to vše na bankovní účet pana Nováka. Až do začátku roku 2015 probíhalo užívání bytu panem Krátkým včetně úplaty hrazené panu Novákovi k oboustranné spokojenosti. V únoru 2015 však pan Novák neobdržel sjednanou úplatu na účet a protože se nacházel v ČR, osobně se s panem Krátkým sešel. Výsledkem jednání byla písemně sjednaná smluvní pokuta ve výši 15.000,- Kč pro případ, že nedojde k zaplacení dohodnuté částky v termínu. Pan Krátký poté další tři měsíce zaplatil včas, nicméně od června až do září zaplatil vždy několik dní po sjednaném termínu. Posléze dne 15. 10. 2015 došel panu Krátkému dopis, ve kterém pan Novák uvedl jen následující: „*Tímto okamžitě vypovídám vzájemnou dohodu ze dne 1. 4. 2011, na základě které užíváte byt č. 2 v domě v ulici Záleská 3, Praha. Z opatrnosti dodávám, že důvodem výpovědi je skutečnost, že opakovaně hrubě porušujete své povinnost plynoucí z naší ústní dohody. S pozdravem, Novák. Palo Alto, California, 5. 10. 2015.*“

Otázky:

1. Právně kvalifikujte ústní dohodu mezi panem Novákem a panem Krátkým (odůvodněte s citací příslušných ustanovení).
2. Je výpověď pana Nováka platná? (odůvodněte s citací příslušných ustanovení).
3. Byl by pan Novák při soudním vymáhání smluvní pokuty úspěšný? (odůvodněte s citací příslušných ustanovení).

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

1. Mezi jmenovanými osobami vznikl nájem bytu. Pronajímatel (pan Novák) se zavázal přenechat nájemci (panu Krátkému) byt k zajištění jeho bytových potřeb a nájemce se zavázal platit za to pronajímateli nájemné (§ 2235). Podle § 3074 odst. 1 se nájem řídí občanským zákoníkem č. 89/2012 Sb. ode dne nabytí jeho účinnosti, i když ke vzniku nájmu došlo před tímto dnem; podle § 2237 vyžaduje zákon pro nájemní smlouvu písemnou formu, platí však zároveň ustanovení § 2238, že užívá-li nájemce byt po dobu tří let v dobré víře, že nájem je po právu, považuje se nájemní smlouva za řádně uzavřenou. Ačkoli nájemní smlouva v době uzavření neměla zákonem požadovanou formu, s ohledem na citované ustanovení je smlouva řádně uzavřena.
2. Ne. S ohledem na skutečnost, že jde o nájemní smlouvu a pan Novák je pronajímatel, je třeba dodržet podmínky ust. § 2286 odst. 2: Vypoví-li nájem pronajímatel, poučí nájemce o jeho právu vznést proti výpovědi námitky a navrhnout přezkoumání oprávněnosti výpovědi soudem, jinak je výpověď neplatná.
3. Nebude. Podle § 2239 se nepřihlíží k ujednání ukládajícímu nájemci povinnost zaplatit pronajímateli smluvní pokutu, ani k ujednání ukládajícímu nájemci povinnost, která je vzhledem k okolnostem zjevně nepřiměřená. Písemně sjednaná smluvní pokuta tak bude hodnocena jako zdanlivé právní jednání.

III.

Dne 1. dubna 2016 bylo Městským soudem v Praze (dále jen „insolvenční soud“) rozhodnuto o úpadku a prohlášení konkursu ve věci dlužníka, společnosti ABS Stavby, s.r.o., IČ: 23659847, se sídlem Praha 2, Punknerova 1369/89, PSČ 120 00 (dále jen „dlužník“). Insolvenční řízení je vedeno pod sp.zn.: MSPH 91 INS 26987/2016. Současně s rozhodnutím o úpadku a prohlášení konkursu byl insolvenčním soudem ustanoven insolvenční správce, a to JUDr. Ing. Karel Dvořák, Ph.D. (dále jen „insolvenční správce“). Společnost Podlahy & podhledy, s.r.o., IČ: 589 65 478, se sídlem Praha 8, Ke Stírce 1259/88, PSČ 180 00 (dále jen „věřitel“), podala v zákonem stanovené lhůtě do insolvenčního řízení řádnou přihlášku pohledávky. Výše věřitelem přihlašované pohledávky činila 125.000,- Kč, přičemž pohledávka byla přihlášená jako nepodmíněná, nezajištěná, nepodřízená a vykonatelná (dále jen „přihláška pohledávky“). Přihláška pohledávky splňovala veškeré formální náležitosti ve smyslu insolvenčního zákona a prováděcích právních předpisů a byly k ní připojeny veškeré listiny, jichž se věřitel k prokázání svého nároku dovolával. Vykonatelnost přihlášené pohledávky byla věřitelem doložena. Insolvenční správce přihlášku pohledávky přezkoumal a zařadil na pořad přezkumného jednání, které bylo insolvenčním soudem nařazeno na den 28. července 2016. Na uvedeném jednání insolvenční správce přihlášku pohledávky věřitele popřel co do pravosti s odůvodněním, že pohledávka dle tvrzení dlužníka nevznikla.

Otázky:

1. a) V jaké lhůtě je nutno podat žalobu na určení popřené vykonatelné pohledávky věřitele tak, aby byl řádně zahájen incidenční spor ve smyslu ust. § 159 odst. 1, písm. a) insolvenčního zákona?
 b) Jedná se o lhůtu svou povahou hmotněprávní či procesní?
2. Ve sporu o určení pravosti popřené vykonatelné pohledávky nebyl insolvenční správce úspěšný, přičemž insolvenční soud rozhodl o tom, že pohledávka věřitele je po právu. Věřitel byl v řízení o incidenčním sporu zastoupen advokátem. Jak vysokou náhradu nákladů řízení přizná insolvenční soud věřiteli proti insolvenčnímu správci (pozn.: neuvažujte situaci, kdy by insolvenční správce vznik sporu zavínil)?
3. Vycházejte nyní z toho, že věřitelem přihlášená pohledávka byla uplatněna jako pohledávka nevykonatelná. Věřitel nepodal v zákonem stanovené lhůtě od konání přezkumného jednání žalobu na určení pravosti popřené nevykonatelné pohledávky.
 a) Jak insolvenční soud o přihlášce pohledávky věřitele rozhodne?
 b) Jakou bude mít rozhodnutí formu?

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

1. a) Žalobu je nutno podat ve lhůtě 30 dnů (ust. § 199 odst. 1 insolvenčního zákona).
 b) Jedná se o lhůtu hmotněprávní (ust. § 199 odst. 1, poslední věta insolvenčního zákona).
2. Insolvenční soud náhradu nákladů řízení proti insolvenčnímu správci nepřizná, neboť dle ust. § 202 odst. 1 insolvenčního zákona nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení proti insolvenčnímu správci ve sporech o určení pravosti, výše a pořadí přihlášených pohledávek.
3. a) Insolvenční soud rozhodne o odmítnutí přihlášky pohledávky věřitele (dle ust. § 185 insolvenčního zákona), neboť dle ust. § 198 odst. 1 insolvenčního zákona platí, že v případě nepodání žaloby v zákonem stanovené lhůtě se k přihlášce pohledávky nepřihlíží. Právní mocí rozhodnutí o odmítnutí přihlášky pohledávky se účast věřitele v insolvenčním řízení končí.
 b) Rozhodnutí bude mít formu usnesení (ust. § 88 odst. 1 insolvenčního zákona).

**Závazné pokyny pro vypracování KLP z občanského práva
(titulní strana KLP)**

Klauzurní práce z občanského práva Varianta: 2016/2017 - B Psaná dne: 2. 12. 2016

Vyplní student:

Jméno a příjmení (hůlkově, čitelně!):

Datum narození: **Termín: 1 – 2 – 3 (zakroužkujte!)**

Podpis:

Závazné pokyny pro vypracování

1. Hůlkovým písmem (čitelně) vyplňte shora uvedené údaje a podepište se. Bez vlastnoručního podpisu na titulní straně bude vaše práce hodnocena známkou nedostatečně.
2. Zkontrolujte si, zda máte vedle titulní strany všechny 3 listy zadání. **Jméno a příjmení vyplňte hůlkovým písmem i na každém listu práce (v záhlaví) a na každém dalším případně vloženém listu.**
3. S vypracováním začněte až v okamžiku pokynu pedagogického dozoru. Na vypracování máte **120 minut** čistého času, v polovině časového limitu a 10 minut před jeho uplynutím budete upozorněni.
4. Při odpovědích vycházejte ze zadání, odpovědi formulujte věcně a stručně. Pouhé odpovědi ano či ne nejsou dostačující, odpovědi vždy odůvodněte citací ustanovení příslušných právních předpisů. Užívejte obecně uznávané zkratky (OZ, o. z., obč. zák. aj.).
5. Odpovědi pište čitelně, **nečitelné odpovědi budou hodnoceny jako nedostatečné.**
6. Je dovoleno používat pouze tyto texty zákonů: **občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, exekuční řád a zákon o úpadku a způsobech jeho řešení.** Texty zákonů musí být bez poznámek, vysvětlivek a komentářů. Při nedodržení tohoto zákazu bude klauzurní práce bez předchozího varování odebrána a hodnocena známkou nedostatečně. Pod stejnou sankcí jsou zakázány i jakékoliv vzájemné konzultace v průběhu klauzurní práce, stejně jako používání jakýchkoliv zařízení umožňujících komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu.
7. Při vypracování KLP mohou studenti používat také **kalkulačku** a **kalendář** (ovšem nikoliv v zařízení umožňujícím komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu).
8. **V případě, že klauzurní práci neodevzdáte nebo do ní budete zasahovat po uplynutí časového limitu, budete hodnoceni známkou nedostatečně.**
9. **Odpovědi pište odděleně k jednotlivým otázkám na obě strany listu, na němž je zadání,** v případě potřeby požádejte pedagogický dozor o další list papíru. Tento list rovněž označte čitelně jménem, příjmením a číslem příkladu. Při odevzdání práce list vložte dovnitř KLP.

(!) Nepište odpovědi na listy s jiným příkladem, ani na list s titulní stranou. (!)

KLP 2016/2017 - B

.....
PŘÍJMENÍ A JMÉNO
(hůlkově, čitelně)

I.

Pan Novák se rozhodl přes léto opravit střechu domu, do které mu již zatékalo. Na jeho výzvu k podávání nabídek uveřejněnou v místním tisku reagoval pokrývač pan Janeček. Poslal dne 2. 6. 2016 panu Novákovi návrh smlouvy; v něm mu kromě jiného sdělil, že by mohl střechu opravit do konce září 2016 za cenu nepřesahující 60.000,- Kč. Vzhledem k četným dalším zájemcům o pokrývačské práce, požádal pan Janeček o vyjádření pana Nováka k návrhu smlouvy nejpozději do 30. 6. 2016.

Pan Novák s návrhem smlouvy souhlasil, zejména mu vyhovoval termín ukončení opravy i cenová nabídka. Proto 25. 6. 2016 odeslal panu Janečkovi dopis, ve kterém mu oznamoval, že s návrhem smlouvy souhlasí.

Dne 26. 6. 2016 však zaměstnanci pošty neočekávaně přerušili práci. Stávce poštovních zaměstnanců byla věnována velká mediální pozornost. Akceptující dopis pana Nováka byl panu Janečkovi proto doručen až 3. 7. 2016. Pan Janeček, který neobdržel od pana Nováka žádný dopis potvrzující nabídku do 30. 6. 2016, začal již pracovat na jiné zakázce a dopisu pana Nováka, který přišel po stanoveném datu, nevěnoval proto žádnou pozornost.

Proto byl velmi překvapen, když 15. října 2016 obdržel od právního zástupce pana Nováka dopis s žádostí o úhradu škody ve výši 15.000,- Kč, která panu Novákovi vznikla v důsledku silného deště, který poškozenou střechou poškodil vybavení obývacího pokoje.

Otázky:

- 1) Analyzujte po právní stránce vzniklou situaci a posuďte oprávněnost žádosti pana Nováka. Citujte příslušná ustanovení zákona.
- 2) Posuďte obranu pana Janečka, který v eventuálním sporu, který proti němu pan Novák vede, argumentuje na svou obranu výlučně množstvím zakázek, které přes léto přijal a musel realizovat. Citujte příslušná ustanovení zákona.
- 3) Uvažujte situaci, kdy smlouva mezi panem Novákem a panem Janečkem je uzavřena písemně a obsahuje klauzuli, podle které veškeré případné změny (dodatky) k ní musí mít rovněž písemnou formu. Na žádost pana Nováka strany v průběhu prací ujednají ústně změnu smlouvy spočívající ve změně použitého materiálu (místo pozinkovaného plechu se nově použije plech měděný, který je dražší). Změna materiálu je realizována. Při fakturaci pan Novák odmítne zaplatit dražší měděný plech s odvoláním na klauzuli smlouvy, která vyžaduje ke změně smlouvy písemnou formu; ta v tomto případě nebyla dodržena. Posuďte postup stran. Citujte příslušná ustanovení zákona.

Odpovědi:

Ad 1) Podle ustanovení § 1743 odst. 2 plyne-li z písemnosti, která vyjadřuje přijetí nabídky, že byla odeslána za takových okolností, že by došla navrhovateli včas, kdyby její přeprava probíhala obvyklým způsobem, má pozdní přijetí účinky včasného přijetí, ledaže navrhovatel bez odkladu vyrozumí alespoň ústně osobu, které byla nabídka určena, že považuje nabídku za zaniklou.

Stávka poštovních zaměstnanců nepochybně vylučuje obvyklý způsob přepravy. Žádné vyrozumění o tom, že nabídka zanikla, však pan Janeček panu Novákovi nezaslal. Proto smlouva (roz. smlouva o dílo podle ust. § 2586) mezi panem Novákem a panem Janečkem vznikla. Důsledky porušení smlouvy stíhají pana Janečka.

Ad 2) Pan Janeček porušil povinnost ze smlouvy (§ 2913) a je povinen nahradit škodu vzniklou panu Novákovi. Na svou obranu nemůže použít ani žádný z liberálních důvodů uvedených v ustanovení § 2913 odst. 2. protože ty se v posuzovaném případě neuplatní. Obrana pana Janečka založená výlučně na nemožnosti splnění smlouvy panu Nováku s ohledem na množství již převzatých zakázek, je právně irrelevantní.

Ad 3) Podle ustanovení § 564 vyžaduje-li zákon pro právní jednání určitou formu, lze obsah právního jednání změnit projevem vůle v téže nebo přísnější formě; vyžaduje-li tuto formu jen ujednání stran, lze obsah právního jednání změnit v jiné formě, pokud to ujednání stran nevylučuje.

Písemnou formu pro smlouvu o dílo zákon nevyžaduje; z popsaného negociačního procesu lze dovodit, že pan Novák projevil vůli, aby smlouva byla uzavřena v písemné podobě (srov. § 1758). Ze skutkového stavu vyplývá, že ujednání stran vyžaduje případné změny smlouvy provést v písemné formě; toto ujednání stran vylučuje změnit obsah právního jednání v jiné formě než písemné (§ 564 in fine).

Není-li právní jednání učiněno ve formě ujednané stranami nebo stanovené zákonem, je neplatné, ledaže strany vadu dodatečně zhojí (§582 odst.1). Není-li dodržena forma právního jednání ujednaná stranami, lze neplatnost namítnout, jen nebylo-li již plněno (§ 582 odst.2).

Plněno však již bylo a plnění bylo přijato druhou stranou, lze proto dovozovat, že došlo ke zhojení vady spočívající v nedostatku formy. Právní jednání (změna smlouvy) je proto platné od začátku.

Bodově honorovány byly i odpovědi, které se zabývaly vztahem mezi ustanovením § 564 a § 1758, a které dovozovaly požadavek písemné formy pro změnu smlouvy z ustanovení § 1758. Vzhledem k pochybnostem vyslovených v právní teorii i právní praxi ohledně posouzení, kdy se jedná ještě o změnu smlouvy a kdy jde již o novaci, honorovány byly i odpovědi, které dovozovaly požadavek písemné formy na změnu smlouvy z ustanovení o privativní novaci (§ 1906).

Poznámka: Bohužel v řadě případů se objevily neznalosti gramatického pravidla shody podmětu s přísudkem; ke čtení byly věty : Strany se domluvili, či strany dosáhli....(!)

KLP 2016/2017 - B

.....
PŘÍJMENÍ A JMÉNO
(hůlkově, čitelně)

II.

Tři dcery

Vdova Eulálie Tučňáková v květnu roku 2008 vážně onemocněla. V důsledku toho si uvědomila, že by měla co nejdříve uspořádat své majetkové záležitosti, neboť má tři dospělé dcery (Lolipu, Malipu a Tulipu) a chce zabránit tomu, aby mezi nimi vznikly sváry ohledně vypořádání dědictví. Dne 1. června 2008 proto sepsala vlastnoruční závět, kterou však zapoměla datovat (ostatní formální požadavky byly splněny). V závěti doslova uvedla:

„Dědičkou bytové jednotky č. 2, zapsané na LV č. 1516, kat. úz. Panoší Újezd, o velikosti 1+1 umístěné v 1. patře bytového domu v ul. Růžová č. p. 4, v obci Panoší Újezd, s veškerým příslušenstvím, ustanovuji svou dceru Tulipu Rozmilou, nar. dne 1. 3. 1960, neboť nemá vlastní byt. Zároveň jí ukládám povinnost vyplatit mé dceři Malipě Hladové, nar. 5. 6. 1962, částku 45.000,- Kč a mé dceři Lolipě Rosomákové, nar. 16. 9. 1964, rovněž částku 45.000,- Kč.“

O jiném svém majetku závětí nepořídila. Tulipa se o nemocnou matku obětavě starala a ta se díky její péči v říjnu 2008 zcela zotavila. Eulálie se proto rozhodla, že Tulipě výše uvedený byt daruje jako odměnu za péči ještě za svého života, aby si Tulipa mohla založit vlastní domácnost (Tulipa dosud bydlela ve skromném podnájmu). Darovací smlouva mezi Eulálií a Tulipou, jejímž předmětem byl uvedený byt, byla uzavřena dne 12. listopadu 2008, právní účinky vkladu do katastru nemovitostí nastaly ke dni 20. prosince 2008.

Eulálie zemřela dne 6. července 2015. Na bankovním účtu Eulálie byla ke dni smrti částka 100.000,- Kč. Jiný majetek nezanechala, předmětem pozůstalosti nebyly žádné dluhy.

Otázky:

- 1) Uveďte, zda se pro dědění po Eulálii použije právo platné v době sepsání závěti či v době její smrti. Vzhledem k absenci data v závěti by se podle dřívějšího obč. zák. celá závět posoudila jako neplatná (§ 476 odst. 2 zák. č. 40/1964 Sb.). Jak se platnost závěti posoudí v době smrti zůstavitelky?
- 2) Právně kvalifikujte druhou větu závěti. Uveďte, o jaký institut dědického práva se jedná a zda se může týkat vyplacení peněz.
- 3) V daném případě dojde k započtení darování na povinný díl Tulipy (§ 1661 o. z.), která tudíž z dědictví neobdrží nic, dědit bude pouze Malipa a Lolipa, a to rovným dílem (tedy každá 50.000,- Kč). Uveďte právní důvod dědění Malipy a Lolipy a dále uveďte, zda je Tulipa povinna za této situace vyplatit Malipě a Lolipě částky uvedené v závěti.

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) Závět byla sepsána před 1. lednem 2014, tedy před datem nabytí účinnosti současného občanského zákoníku (§ 3081). Podle § 3069 se při dědění použije právo platné v den smrti zůstavitele. Univerzální sukcese po Eulálii tak bude posuzována podle ustanovení současného občanského zákoníku. V § 3070 je stanoveno, že zemřel-li zůstavitel po dni nabytí účinnosti tohoto zákona a odporuje-li jeho pořízení pro případ smrti právním předpisům účinným v době, kdy bylo učiněno, považuje se za platné, vyhovuje-li tomuto zákonu. Podle § 1491 odst. 1 nemusí být závět datována s výjimkou situace podle druhé věty cit. ustanovení. Ze zadání však neplyne, že by se v daném případě jednalo právě o tuto situaci. Závět sepsaná Eulálií, která nebyla datována, se tedy podle § 3070 ve spojení s § 1494 odst. 1 první věta posoudí jako platná.

Poznámka č. 1: Jako správnou nebylo možno uznat argumentaci, že závět je neplatná, neboť vzhledem k chybějícímu datu není zřejmé, zda byla pořízena před či po darování bytu Tulipě. Nelze argumentovat § 1494 odst. 1 druhá věta, neboť na této skutečnosti právní účinky závěti nijak nezávisí – závět jako celek

bude platná, pouze se týká věci, který již nemůže být součástí pozůstalosti (je nerozhodné, zda o věci bylo nejdříve pořízeno a po té byla zcizena, nebo zda bylo omylem pořízeno o věci již zcizené).

2) Eulálie nařídila v závěti Tulipě, aby Malipě a Lolipě vyplatila určitou peněžní částku. Tedy nařídila dědici, aby jiné osobě vydala určitý předmět. Takový projev vůle naplňuje všechny podstatné znaky odkazu: podle § 1477 se odkazovníku zřizuje pohledávka na vydání určité věci; podle § 1594 odst. 1 se odkaz zřídí tak, že zůstavitel v pořízení pro případ smrti přikáže určité osobě, aby odkazovníku vydala předmět odkazu. Předmětem odkazu může být jakákoliv věc, tedy i peníze, což výslovně plyne též např. z § 1607: „Odkaz peněz zavazuje osobu obtíženou odkazem k jejich vyplacení, (...)“

Poznámka č. 1: V daném případě tedy nejde o příkaz (§ 1569).

3) Právním důvodem dědění může být dědická smlouva, závěť a zákon (§ 1476). Právním důvodem dědění Malipy a Lolipy je zákon (§ 1633 a násl., konkrétně § 1635), neboť o peněžních prostředcích na bankovním účtu nebylo v závěti nic stanoveno a ze zadání ani neplyne, že by ohledně nich byla uzavřena dědická smlouva.

Ze zadání plyne, že v důsledku započtení neobdržela Tulipa z dědictví nic, tedy neměla z dědictví žádný prospěch. Základní zásadou odkazu je, že odkazem lze obtížit jen někoho, kdo má z dědictví prospěch. Vzhledem k tomu, že Tulipa v tomto případě nic nedělala, nemá tudíž povinnost splnit odkazy nařízené v závěti (srov. § 1598: musí-li dědici zůstat alespoň ¼ z hodnoty dědictví odkazy nezatížená, tím spíše platí, že neobdrží-li z dědictví vůbec nic, nelze po něm žádat, aby něco jiným osobám vydal a dále srov. § 1658, podle něhož započtení na povinný díl nebo na dědický podíl nezakládá povinnost něco vydat).

Poznámka č. 1: Jako správná byla uznávána též odpověď, že Malipa a Lolipa dědí „z titulu nepominutelných dědiček“ (§ 1642 a násl.), bylo-li z odpovědi zřejmé, že se to má na mysli v rámci zákonné posloupnosti (byť nejde o zcela přesnou odpověď na položenou otázku).

Poznámka č. 2: Ohledně povinnosti Tulipy vyplatit sestrám peněžní částku postačilo, pokud student odpověď odůvodnil alespoň jedním z výše uvedených způsobů.

Poznámka č. 3: Argumentace, že Tulipa je povinna vyplatit sestrám peněžní částku, založená na § 1607 („Odkaz peněz zavazuje osobu obtíženou odkazem k jejich vyplacení, ať již hotové peníze v pozůstalosti jsou, nebo nejsou.“) nemohla být uznána jako správná. Toto ustanovení dopadá na situace, kdy osoba obtížená odkazem z pozůstalosti nabude něco jiného (např. nemovitost, auto atd.) avšak je jí uloženo vyplatit jako odkaz peníze. V tomto případě však Tulipa z dědictví nenabyla nic (srov. výše), takže se § 1607 nemohl vůbec uplatnit.

KLP 2016/2017 - B

.....
PŘÍJMENÍ A JMÉNO
(hůlkově, čitelně)

III.

Spolužák v nouzi

Pan Adam F., bytem v Praze 3, se náhodně potkal se svým spolužákem ze střední školy, panem Stanislavem G., bytem v Praze 10, kterého léta neviděl. V rozhovoru se Stanislav G. svěřil, že podnikání jeho společnosti R. s. r. o., se sídlem v Benešově, jejímž je jediným společníkem a jednatelem, se v současnosti příliš nedaří. Potřeboval by tedy pro ni určitou přechodnou finanční výpomoc. Adam F. nabídl, že společnosti R. s. r. o. zapůjčí 150.000,- Kč, ovšem aby se chránil proti její případné nesolventnosti, podmínil zápůjčku tím, že se Stanislav G. za dluh zaručí. Druhý den se znovu setkali a sepsali jednak smlouvu o bezúročném zápůjčce, jednak prohlášení, kterým se Stanislav G. zavázal, že uspokojí pohledávku Adama F., pokud by ji neuspokojila společnost R. s. r. o. Ještě též den Adam F. peníze převedl na bankovní účet uvedené společnosti. Podle smlouvy měla být zápůjčka splacena do šesti měsíců. To se však nestalo. Po četných upomínkách, nejprve přátelských telefonických, posléze prostředky elektronické komunikace a nakonec i doporučeným dopisem, které nevedly k zaplacení, nezbylo Adamovi F. než se obrátit na soud.

Otázky:

- 1) a) Které soudy budou věcně a místně příslušné k projednání žaloby proti R. s. r. o. a Stanislavu G.?
b) U kterých (či kterých) z těchto soudů lze konat řízení o žalobě podané proti oběma najednou?

2) Předpokládejte, že soud vynesl rozsudek, kterým žalobě proti oběma žalovaným vyhověl s tím, že plněním jednoho z nich zaniká v rozsahu splnění povinností druhého, a doručil jej oběma v pondělí 3. října. Stanislav G. zaslal soudu v úterý 18. října doporučenou poštou jediné podání, a to ve znění: „Rozsudkem Vašeho soudu ze dne (...), č. j. (...), bylo mé společnosti R. s. r. o. uloženo zaplatit panu Adamu F. částku 150.000,- Kč. Jako jednatel této společnosti za ni podávám proti rozsudku odvolání, protože soud nepřihlédl k tomu, že dluh je promlčený, ač to bylo při jednání žalovanými namítnuto.“ Nabude rozsudek přes citované podané odvolání následujícího dne právní moci vůči Stanislavu G.?

3) Nyní předpokládejte, že proti rozsudku uvedenému v otázce 2 nikdo odvolání nepodal. Společnost R. s. r. o. na jeho základě zaplatila Adamu F. převodem na účet 50.000,- Kč, více neměla. Adam F. se poté rozhodl Stanislava G. „vytrestat“ a podal proti němu návrh na zahájení exekuce pro celých 150.000,- Kč. Soud pověřil provedením exekuce soudního exekutora, který Stanislava G. vyrozuměl o zahájení exekuce a vyzval jej k úhradě celé částky. Ten se chce bránit, že část dluhu již byla zaplacena. Sepište k tomu vhodný procesní úkon v exekučním řízení. Pomiňte jakékoli příslušenství.

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1)

- a) R. s. r. o. – Okresní soud v Benešově podle § 9 odst. 1, § 84 a § 85 odst. 3 o. s. ř.
Stanislav G. – Obvodní soud pro Prahu 10 podle § 9 odst. 1, § 84 a § 85 odst. 1 o. s. ř.
- b) U kteréhokoliv z nich. Podle § 11 odst. 2 o. s. ř. se řízení může konat u kteréhokoliv z místně příslušných soudů. Příslušnost i pro projednání spojené věci pak plyne z § 89 o. s. ř.

Ad 2) Ano. Žalovaní byli v postavení samostatných procesních společníků podle § 91 odst. 1 o. s. ř., neboť o povinnosti každého z nich mohlo být rozhodnuto samostatně a třeba i odchylně. Odvolání podané jedním z nich (zde společností R. s. r. o., za niž podal odvolání její jednatel) podle § 206 odst. 2 o. s. ř. nebrání nabytí právní moci vůči druhému z nich (Stanislavu G.).

Ad 3)

Soudnímu exekutoru ... ve věci exekuce zahájené na návrh oprávněného Adama F. proti povinnému Stanislavu G.

Návrh povinného na částečné zastavení exekuce.

Rozsudkem ze dne ..., č. j. ..., bylo společností R. s. r. o. a povinnému uloženo zaplatit oprávněnému částku ve výši 150.000,- Kč. Společnost R. s. r. o. mu dne ... zaplatila 50.000,- Kč, což dokládá přiložený výpis z bankovního účtu. I přesto oprávněný poté podal exekuční návrh proti povinnému pro celou částku. Proto povinný navrhuje, aby exekuce byla podle § 52 odst. 1 exekučního řádu a § 268 odst. 1 písm. g), odst. 4 o. s. ř. částečně zastavena, a to v rozsahu částky ve výši 50.000,- Kč.

Datum, podpis.

**Závazné pokyny pro vypracování KLP z občanského práva
(titulní strana KLP)**

KLP 2016/2017 - C

.....
PRÍJMENÍ A JMÉNO
(hůlkově, čitelně)

Klauzurní práce z občanského práva Varianta: 2016/2017 - C Psaná dne: 10. 02. 2017

Vyplní student:

Jméno a příjmení (hůlkově, čitelně!):

Datum narození: **Termín: 1 – 2 – 3 (zakroužkujte!)**

Podpis:

Závazné pokyny pro vypracování

1. Hůlkovým písmem (čitelně) vyplňte shora uvedené údaje a podepište se. Bez vlastnoručního podpisu na titulní straně bude vaše práce hodnocena známkou nedostatečně.
2. Zkontrolujte si, zda máte vedle titulní strany všechny 3 listy zadání. **Jméno a příjmení vyplňte hůlkovým písmem i na každém listu práce (v záhlaví) a na každém dalším případně vloženém listu.**
3. S vypracováním začněte až v okamžiku pokynu pedagogického dozoru. Na vypracování máte **120 minut** čistého času, v polovině časového limitu a 10 minut před jeho uplynutím budete upozorněni.
4. Při odpovědích vycházejte ze zadání, odpovědi formulujte věcně a stručně. Pouhé odpovědi ano či ne nejsou dostačující, odpovědi vždy odůvodněte citací ustanovení příslušných právních předpisů. Užívejte obecně uznávané zkratky (OZ, o. z., obč. zák. aj.).
5. Odpovědi pište čitelně, **nečitelné odpovědi budou hodnoceny jako nedostatečné.**
6. Je dovoleno používat pouze tyto texty zákonů: **občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, exekuční řád a zákon o úpadku a způsobech jeho řešení.** Texty zákonů musí být bez poznámek, vysvětlivek a komentářů. Při nedodržení tohoto zákazu bude klauzurní práce bez předchozího varování odebrána a hodnocena známkou nedostatečně. Pod stejnou sankcí jsou zakázány i jakékoliv vzájemné konzultace v průběhu klauzurní práce, stejně jako používání jakýchkoliv zařízení umožňujících komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu.
7. Při vypracování KLP mohou studenti používat také **kalkulačku** a **kalendář** (ovšem nikoliv v zařízení umožňujícím komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu).
8. **V případě, že klauzurní práci neodevzdáte nebo do ní budete zasahovat po uplynutí časového limitu, budete hodnoceni známkou nedostatečně.**
9. **Odpovědi pište odděleně k jednotlivým otázkám na obě strany listu, na němž je zadání,** v případě potřeby požádejte pedagogický dozor o další list papíru. Tento list rovněž označte čitelně jménem, příjmením a číslem příkladu. Při odevzdání práce list vložte dovnitř KLP.

(!) Nepište odpovědi na listy s jiným příkladem, ani na list s titulní stranou. (!)

I.

Jana Přečrání se rozvedla s manželem Václavem 1. 12. 2015. Kvalifikovaný rozvrat byl naplněn. Intimně se manželé nestýkali déle než 3 roky. Jana s rozvodem nesouhlasila. Rozvodem jí byla způsobena závažná újma. Je navíc téměř bez finančních prostředků. Není schopna sama se žít, protože manžel jí zakázal během manželství dostudovat učební obor a je tak zcela bez kvalifikace. Na silvestrovské zábavě 31. 12. 2015 se seznámila s panem Janem Balvanem a měla s ním opakovaně intimní styk. Záhy zjistila, že je těhotná. Balvanovi to oznámila v březnu 2016. Ten jí však příkře odmítl a přerušil s ní veškerý kontakt. Nijak nereagoval na její písemné žádosti o výživné a náklady spojené s těhotenstvím a porodem. Jana v první polovině září 2016 porodila zdravá dvojčata. Krátce poté – v září 2016 – šla Jana popřát Václavovi k svátku. Ten se právě vrátil z polární expedice, na kterou odjel na Mikuláše (6. 12. 2015). Ukázala mu dvojčata a přiznala se mu k intimnímu poměru s jiným mužem, který by měl být jejich biologickým otcem.

Otázky:

1. Mohla Jana po rozvodu žádat od Václava výživné? Proveďte rozbor a odkažte na rozhodná ustanovení zákona.
2. Kdo je de iure otcem dvojčat? Přichází zde v úvahu popření otcovství? Proveďte rozbor, odůvodněte a odkažte na rozhodná ustanovení zákona.
3. Lze přiznat výživné neprovdané matce a úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a porodem i nazpět? Promlčuje se toto právo? Proveďte rozbor a odkažte na rozhodná ustanovení zákona.

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1. Ustanovení §760 a násl. – právo Jany na výživné je důvodné. Mohou se dohodnout nebo na návrh Jany rozhodne soud. V případě dohody může být běžné výživné nahrazeno obytným, jehož poskytnutím zanikne právo na výživné. O délce doby poskytování běžného výživného rozhodne soud (omezí, neomezí).

Ad 2. Dvojčata se narodila v první polovině září 2016. Právní moc rozsudku o rozvodu manželství nastala 1. 12. 2015. Podle §776 je zde dána prvá domněnka otcovství, tj.: narodí-li se dítě do 300 dne po zániku manželství, má se za to, že otcem je manžel matky. Otcem je tedy Václav. Podle §785 může manžel do 6 měsíců ode dne, kdy se dozvěděl o skutečnostech zakládajících důvodnou pochybnost, že je otcem dítěte, popřít otcovství (nejpozději do 6 let věku dítěte).

Ad 3. Podle §922 odst. 2 lze – nejdéle však 2 roky ode dne porodu. Jako každé jiné majetkové právo se promlčuje v obecné promlčecí lhůtě.

.....
 PŘÍJMENÍ A JMÉNO
 (hůlkově, čitelně)

II.

Celoživotní touhou pana Smutného bylo vydat se někdy do Jižní Ameriky, aby mohl na vlastní oči poznat krásy její přírody a kulturu tamní společnosti. Nyní se rozhodl, že nadešel pravý čas, aby si konečně splnil svůj sen. Navštívil proto veletrh služeb nabízených osobami podnikajícími v odvětví cestovního ruchu, kde ho velice zaujala nabídka třídy denního skupinového poznávacího pobytu ve Venezuele, kterou prezentovala jedna ze zúčastněných osob ve svém propagačním stánku. Součástí produktu nabízeného touto osobou bylo zajištění dopravy turistů do určené destinace a zpět, jejich ubytování a stravování v místě pobytu, jakož i průvodcovských a některých dalších služeb. Pan Smutný si nejprve vše důkladně promyslel a nakonec s uvedenou osobou uzavřel smlouvu, ve které se zavázal, že jí za poskytnutí všech uvedených služeb zaplatí celkovou cenu ve stanovené výši.

Pan Smutný zaplatil dohodnutou cenu, vyřídil si všechny potřebné doklady a společně s ostatními členy výpravy odcestoval do místa určení. Pobyt ve Venezuele se mu zpočátku velice líbil. Za první týden stihl navštívit řadu zajímavých turistických míst a těšil se, až uvidí mnohé další. Záhy však postihly pana Smutného vysoké horečky a střevní potíže doprovázené stavy malátnosti a pocity úzkosti. Zpočátku věřil tomu, že jde jen o přechodnou virózu a že se během několika příštích dnů vše zlepší. Jeho zdravotní stav se ale naopak zhoršoval a nakonec musel být dokonce hospitalizován v jedné z místních nemocnic, ve které strávil téměř celý zbytek svého pobytu v Jižní Americe. Následně vyšlo najevo, že příčinou zdravotních komplikací pana Smutného bylo nekvalitní jídlo podávané v hotelu, ve kterém byl pan Smutný ubytován.

Otázky:

1. Určete, jakou smlouvu (smluvní typ) strany v daném případě uzavřely.
2. Mohl by se pan Smutný vůči osobě, s níž uzavřel smlouvu, domáhat odčinění psychické újmy, která mu byla způsobena tím, že si v důsledku svého onemocnění nemohl naplno užít výlet, na nějž se tolik těšil? Odůvodněte s odkazem na příslušná zákonná ustanovení.
3. Předpokládejme, že krátce před plánovaným odjezdem si pan Smutný nešťastnou náhodou zlomil nohu a bylo zřejmé, že se nebude moci osobně zúčastnit již zaplaceného poznávacího pobytu v Jižní Americe. Napadlo ho však, že místo něho by se tohoto poznávacího pobytu mohl zúčastnit jeho kamarád pan Šťastný. Pan Smutný o tom stihl ještě 3 dny před zahájením cesty zaslat osobě, se kterou uzavřel smlouvu, oznámení obsahující prohlášení pana Šťastného, že s touto smlouvou a všemi jejími podmínkami souhlasí. Byl pan Šťastný oprávněn se za daných okolností zúčastnit poznávacího pobytu místo pana Smutného? Odůvodněte s odkazem na příslušná zákonná ustanovení.

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1. Strany uzavřely smlouvu o zájezdu podle § 2521 a násl. obč. zák.

Ad 2. Pan Smutný by se jako zákazník mohl vůči osobě, s níž uzavřel smlouvu, jako pořadatel domáhat odčinění nemajetkové újmy za narušení dovolené, která mu byla způsobena v důsledku porušení povinnosti, za níž pořadatel odpovídal (§ 2894 odst. 2, § 2543 odst. 1 obč. zák.). Jednou z povinností, za jejíž splnění pořadatel v rámci daného zájezdu odpovídal, bylo zajištění řádného stravování zákazníků v místě jejich pobytu, a to bez ohledu na to, že šlo o službu poskytovanou třetí osobou (§ 2542). Jestliže tedy došlo k porušení této povinnosti tím, že strava podávaná v hotelu, ve kterém byli zákazníci ubytováni, byla nekvalitní, a v důsledku toho vznikly panu Smutnému zdravotní komplikace vedoucí k jeho nutné hospitalizaci, byl pořadatel povinen odčinit panu Smutnému nemateriální újmu způsobenou tím, že z dovolené neměl požitek, jaký si představoval.

Ad 3. Pan Šťastný nebyl oprávněn se za daných okolností zúčastnit poznávacího pobytu místo pana Smutného. Obecně platí, že splňuje-li třetí osoba podmínky účasti na zájezdu, může jí zákazník smlouvu

postoupit (§ 2532 odst. 1). Podmínkou účinnosti změny v osobě zákazníka vůči pořadatel je oznámení postoupitele o postoupení smlouvy, které musí obsahovat prohlášení postoupníka, že s uzavřenou smlouvou souhlasí a že splní podmínky účasti na zájezdu, a být doručeno pořadatel alespoň sedm dnů před zahájením zájezdu (§ 2532 odst. 2). V daném případě oznámení pana Smutného o postoupení smlouvy obsahovalo stanovené náležitosti, nebylo však pořadatel doručeno včas, protože bylo učiněno pouhé 3 dny před zahájením plánované cesty.

.....
 PŘÍJMENÍ A JMÉNO
 (hůlkově, čitelně)

III.

„Prominutý dluh?“

Obvodní soud pro Prahu 9 rozsudkem ze dne 12. prosince 2016, č. j. 22 C 256/2016-45, uložil žalovanému Josefu Grňovi, aby žalobci Karlu Gerlichovi zaplatil částku 9 500 Kč s příslušenstvím, a dále aby mu nahradil na nákladech řízení částku 11 200 Kč. V odůvodnění rozsudku obvodní soud uvedl, že částka 9 500 Kč představuje dluh ze smlouvy o zápůjčce, kterou spolu žalobce a žalovaný uzavřeli dne 4. ledna 2016. Podle této smlouvy měl žalovaný coby vydlužitel vrátit celou částku i se sjednaným úrokem žalobci coby zapůjčitel nejpozději do šesti měsíců od uzavření smlouvy. V řízení však bylo zjištěno, že žalovaný tuto částku žalobci nevrátil, a to navzdory písemným upomínkám žalobce. Tvrzení žalovaného, že mu žalobce dluh prominul, nebylo v řízení prokázáno. Žalovaným navrhovaný důkaz svědeckým výslechem jeho manželky, která měla být prominutí dluhu přítomna, obvodní soud neprovedl. V odůvodnění rozsudku k tomu vložil, že by výpověď manželky žalovaného byla – pro její blízký vztah k žalovanému – stejně nevěrohodná. Vzhledem k tomu, že žalovaný ohledně prominutí dluhu žádné další důkazní návrhy neucínil, vyšel obvodní soud z toho, že k prominutí dluhu nedošlo. Z těchto důvodů obvodní soud žalobě vyhověl a žalobci přiznal právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení. Odvolání žalovaného, kterým byl následně rozsudek obvodního soudu napaden v celém rozsahu, Městský soud v Praze jako soud odvolací usnesením ze dne 15. ledna 2017, č. j. 34 Co 18/2017-52, odmítl.

Otázky:

1. a) Posuďte, zda soud odvolací postupoval správně, jestliže odvolání žalovaného odmítl.
 b) Posuďte, zda by v dané věci bylo přípustné odvolání směřující pouze proti výroku rozsudku obvodního soudu o nákladech řízení.
2. Počínal si obvodní soud správně, jestliže nevyhověl důkaznímu návrhu žalovaného na svědecký výslech jeho manželky? Zhodnoťte jak postup, tak důvod neprovedení důkazního návrhu uvedený obvodním soudem v odůvodnění rozsudku.
3. Předpokládejte, že po pravomocném skončení řízení se Josef Grňa setkal dne 3. února 2017 na srazu absolventů střední školy s Adolfem Procházkou, s nímž se podělil o zkušenosti z proběhlé soudní pře. Adolf Procházka k tomu uvedl, že mu Karel Gerlich, kterého rovněž zná, někdy v létě 2016 v restauraci u piva jasně říkal, že „Grňovi ten dluh prominul“, neboť „šlo o zanedbatelnou částku“. Jaký prostředek právní ochrany a z jakého důvodu se Josefu Grňovi, jenž s pravomocným rozsudkem obvodního soudu nesouhlasí, nabízí? Čeho konkrétně se bude Josef Grňa tímto procesním úkonem domáhat (navrhneme petit)?

Odpovědi vždy odůvodněte i odkazy na ustanovení občanského soudního řádu!

Odpovědi:

Ad 1. a) Odvolací soud postupoval v souladu s ustanovením § 218 písm. c) o. s. ř. Odvolání proti rozsudku není přípustné podle § 202 odst. 2 o. s. ř., neboť bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím 10 000 Kč; k příslušenství pohledávky se nepřihlíží.

b) Odvolání není přípustné. Ustanovení § 202 odst. 2 o. s. ř. se nevjadřuje o nepřípustnosti odvolání proti vedlejším výrokům rozsudku, tj. proti výroku o lhůtě k plnění, o předběžné vykonatelnosti nebo o nákladech řízení. Argumentací a maiori ad minus lze však dovodit, že není-li v tzv. bagatelních věcech odvolání přípustné proti rozhodnutí ve věci samé, tím spíše není přípustné proti vedlejším výrokům rozhodnutí, včetně výroku o nákladech řízení.

Ad 2. Postup obvodního soudu nebyl správný. Podle § 120 odst. 1 o. s. ř. soud sice rozhoduje, které z účastníků navrhovaných důkazů provede, důvod uváděný obvodním soudem pro neprovedení důkazního návrhu však nemůže obstát. Nelze totiž zaměňovat rozhodování soudu o tom, zda provede důkaz, s hodnocením již provedených důkazů podle § 132 o. s. ř. Závěr o věrohodnosti či nevěrohodnosti výpovědi svědka lze učinit až tehdy, byl-li takový důkaz proveden.

Ad 3. Žalovanému se nabízí žaloba na obnovu řízení, a to z důvodu podle § 228 odst. 1 písm. a) o. s. ř.

Petit žaloby je následující:

„Navrhuji, aby soud usnesením povolil obnovu řízení vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 9 pod sp. zn. 22 C 256/2016, a aby po opětovném projednání věci rozhodl rozsudkem takto:

Žaloba na zaplacení částky 9 500 Kč s příslušenstvím se zamítá.

Žalobce je povinen nahradit žalovanému náklady řízení do 3 dnů od právní moci rozsudku.“

**Závazné pokyny pro vypracování KLP z občanského práva
(titulní strana KLP)**

Klauzurní práce z občanského práva Varianta: 2016/2017 - D Psaná dne: 24. 03. 2017

Vyplní student:

Jméno a příjmení (hůlkově, čitelně!):

Datum narození: **Termín: 1 – 2 – 3 (zakroužkujte!)**

Podpis:

Závazné pokyny pro vypracování

1. Hůlkovým písmem (čitelně) vyplňte shora uvedené údaje a podepište se. Bez vlastnoručního podpisu na titulní straně bude vaše práce hodnocena známkou nedostatečně.
2. Zkontrolujte si, zda máte vedle titulní strany všechny 3 listy zadání. **Jméno a příjmení vyplňte hůlkovým písmem i na každém listu práce (v záhlaví) a na každém dalším případně vloženém listu.**
3. S vypracováním začněte až v okamžiku pokynu pedagogického dozoru. Na vypracování máte **120 minut** čistého času, v polovině časového limitu a 10 minut před jeho uplynutím budete upozorněni.
4. Při odpovědích vycházejte ze zadání, odpovědi formulujte věcně a stručně. Pouhé odpovědi ano či ne nejsou dostačující, odpovědi vždy odůvodněte citací ustanovení příslušných právních předpisů. Užívejte obecně uznávané zkratky (OZ, o. z., obč. zák. aj.).
5. Odpovědi pište čitelně, **nečitelné odpovědi budou hodnoceny jako nedostatečné.**
6. Je dovoleno používat pouze tyto texty zákonů: **občanský zákoník, občanský soudní řád, zákon o zvláštních řízeních soudních, exekuční řád a zákon o úpadku a způsobech jeho řešení.** Texty zákonů musí být bez poznámek, vysvětlivek a komentářů. Při nedodržení tohoto zákazu bude klauzurní práce bez předchozího varování odebrána a hodnocena známkou nedostatečně. Pod stejnou sankcí jsou zakázány i jakékoliv vzájemné konzultace v průběhu klauzurní práce, stejně jako používání jakýchkoliv zařízení umožňujících komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu.
7. Při vypracování KLP mohou studenti používat také **kalkulačku** a **kalendář** (ovšem nikoliv v zařízení umožňujícím komunikaci v jakékoliv formě, včetně připojení k internetu).
8. **V případě, že klauzurní práci neodevzdáte nebo do ní budete zasahovat po uplynutí časového limitu, budete hodnoceni známkou nedostatečně.**
9. **Odpovědi pište odděleně k jednotlivým otázkám na obě strany listu, na němž je zadání,** v případě potřeby požádejte pedagogický dozor o další list papíru. Tento list rovněž označte čitelně jménem, příjmením a číslem příkladu. Při odevzdání práce list vložte dovnitř KLP.

(!) Nepište odpovědi na listy s jiným příkladem, ani na list s titulní stranou (!)

KLP 2016/2017 - D

.....
PŘÍJMENÍ A JMÉNO
(hůlkově, čitelně)

I.

Anežka Krátká porodila dceru Annu Krátkou. Otec není znám (nebyl zjištěn). Matka na výchovu dcery nestačila, ani po stránce psychické, ani po stránce materiálního zajištění, a vlastně vůbec neměla pocit, že chce být matkou. Kamarádka jí poradila, aby zašla k soudu, a řekla, že by chtěla nechat Annu osvojit. U soudu po poučení prohlásila do protokolu, že souhlasí s osvojením své dcery Anny Krátké, a pak Annu odvezla do sousedního města, kde bylo zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc „Srňka“. Soud sdělil příslušnému Krajskému úřadu, že Anna Krátká může být zařazena do seznamu dětí vhodných k osvojení. Následně se Krajskému úřadu podařilo najít pro Annu vhodné osvojitele, a ti podali návrh na osvojení Anny Krátké. Brzo poté se ale soudu přihlásila paní Marta Krátká, doložila, že je matkou Anežky Krátké a babičkou Anny Krátké a že má zájem se o ni starat. Následně se přihlásil také pan Roman Žába, který tvrdil, že je otcem Anny Krátké a že bude usilovat o to, aby soud jeho otcovství určil. Anežku Krátkou nebylo možné nalézt.

Otázky:

- 1) Je soud, který vede řízení o osvojení, povinen zabývat se žádostmi zmíněných dvou osob? Jak se soud, který vede řízení o osvojení, s novou situací vypořádá?
- 2) Jaký význam bude mít skutečnost, že se matka 85 dní poté, co dala souhlas k osvojení, zase objeví a svůj souhlas odvolá s tím, že o Annu hodlá sama pečovat?
- 3) Jestliže Roman Žába navrhne, aby soud určil, že je otcem Anny Krátké, a soud jej skutečně jako otce určí, bude to mít nějaký vliv na rodičovskou odpovědnost Anežky Krátké?

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) Ano: pokud jde o babičku - § 822, § 831 o.z., pokud jde o p. Žábu - § 830 odst. 1. Řízení o osvojení soud přeruší (§ 441 z.ř.s.) až do doby, než bude rozhodnuto (v jiném řízení než v řízení o osvojení; § 873 odst. 1) o otcovství p. Žáby. Pokud bude p. Žába určen jako Annin otec, žádost babičky bude zamítnuta. Pokud ale p. Žába nebude určen jako Annin otec, bude soud (v jiném řízení než v řízení o osvojení; § 442 z.ř.s.) posuzovat, zda je babička, Marta Krátká, schopna stát se pěstounkou Anny, popř. i její poručnicí.

Ad 2) Matka má právo souhlas v tříměsíční lhůtě odvolat - § 817 odst. 1), souhlas eo ipso pozbude účinnosti. Již zahájené řízení o osvojení soud zastaví, protože chybí důvod řízení (poznámka: § 433 odst. 1 a) z.z.ř.s. se na tento případ nevztahuje).

Ad 3) Ne. Každý rodič má rodičovská práva, resp. rodičovskou odpovědnost (§ 865 odst. 1).

Upozornění: Právní problémy osvojení nelze řešit podle jednoho předpisu, vždy je třeba použít jak o.z., tak z.ř.s.!!!

II.
„Lest se nevyplácí“

Směnná smlouva, kterou uzavřel pan Otel s paní Desdemonovou a na jejímž základě došlo ke směně dvou nemovitých věcí, je neplatná podle § 584 odst. 2, protože pan Otel paní Desdemonovou podvedl, resp. využil jejího omylu, který sám lstí (předstíráním a zamlčením relevantních skutečností) vyvolal. Hodnota každé ze směňovaných věcí byla 10 milionů Kč. Paní Desdemonová chce svou nemovitost nazpět.

V mezidobí ovšem paní Desdemonová na směněné nemovité věci provedla rekonstrukci, která sestávala jednak z nezbytných oprav (díra ve střeše, prasklý vodovodní řád) a dále z drobných zhodnocujících úprav (vybudování několika nových příček v obytných místnostech, nová výmalba a návoz materiálu na pokládku dřevěné podlahy). Pan Otel však směněnou nemovitost záhy velmi výhodně díky své příčinlivosti prodal (15 milionů) panu Jagovi, který ji – nic zlého netuše – koupil.

Otázky:

- 1) Podle jakých pravidel se provede vypořádání mezi panem Otelem a paní Desdemonovou? Jaký bude rozsah restituční povinnosti každého z nich? Posuďte všechny relevantní okolnosti. Citujte příslušná ustanovení.
- 2) Změnilo by se právní posouzení celé věci, kdyby v mezidobí paní Desdemonová zrekonstruovanou směněnou nemovitost darovala své dceři? Citujte příslušná ustanovení OZ.
- 3) V jaké lhůtě může paní Desdemonová své právo uplatňovat? – citujte příslušná ustanovení. Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) Plnění na základě neplatné smlouvy se vypořádá podle pravidel o bezdůvodném obohacení (§ 2991 a násl.). Rozsah restituční povinnosti závisí na poctivosti, resp. nepoctivosti příjemce. Paní Desdemonová je s ohledem na skutkový průběh poctivým příjemcem, vydá proto, co nabyla, nanejvýš v rozsahu, v jakém obohacení ještě trvá v okamžiku uplatnění práva na jeho vydání (§ 3000). Má právo na náhradu všech nutných nákladů, které na nemovitost v mezidobí vynaložila (kupř. nezbytné opravy) a může si současně od věci oddělit vše, čím ji na svůj náklad zhodnotila (§ 3005), je-li to možné bez zhoršení podstaty věci (odstranění nenosných příček, odvoz materiálu atp.). Pan Otel je se zřetelem ke všem okolnostem nepoctivý příjemce, který musí vydat vše, co obohacením získal, včetně plodů a užitků. Jelikož však věc úplatně zcizil (tj. předmět bezdůvodného obohacení není dobře možné vydat dle §2999), má paní Desdemonová právo – dle své volby – požadovat buď peněžitou náhradu, anebo co obohacený zcizením sám utržil (tj. 15 milionů) – viz § 3004 odst. 1. Pouhý odkaz na § 587 odst. 2 není – z hlediska hodnocení – dostačující, neboť neřeší jejich vzájemné vypořádání, byť je jistě možné, aby paní Desdemonová žalovala na náhradu újm/yškody způsobené jí lstí.

Ad 2) Pan Otel plnil na základě úplatné smlouvy (směnná smlouva), byť neplatné, tedy dle § 3002 odst. 1 jeho právo na peněžitou náhradu není dotčeno ustanoveními § 3000 a 3001, jež jinak stanoví, že zcizil-li poctivý příjemce předmět bezdůvodného obohacení bezúplatně, nemá vůči němu ochuzený právo na náhradu.

Ad 3) Podle § 638 bylo-li bezdůvodné obohacení získáno úmyslně, promlčí se právo na jeho vydání nejpozději za 15 let ode dne, kdy k bezdůvodnému obohacení došlo (§ 638 odst. 2) – tzv. objektivní promlčecí lhůta. Jinak se její právo promlčí ve třileté subjektivní lhůtě (§ 629 odst. 1) počítané od chvíle, kdy získala vědomost o tom, že došlo k bezdůvodnému obohacení a o osobě povinné k jeho vydání (§ 621).

III.

Žalobce navrhne v žalobě soudu, aby vydal směnečný platební rozkaz podle § 175 OSŘ. Žalovaný je podnikatel- osoba fyzická, který uzavřel se žalobcem smlouvu o úvěru. Žalobce vyhotovil dokument nazvaný „směnka vlastní“ s nevyplněnou směnečnou sumou. Žalobce v návrhu na vydání platebního rozkazu tvrdí, že dohodl se žalovaným pro případ prodlení žalovaného se splácením úvěru, že žalobce má právo doplnit směnečnou sumu ve výši dlužné částky úvěru. Žalovaný úvěr nesplatil a žalobce do dokumentu dopsal dlužnou částku úvěru. Městský soud v Praze vydal směnečný platební rozkaz, v němž uložil žalovanému zaplatit směnečnou sumu s úrokem a odměnou a náklady řízení a poučil jej, aby ve lhůtě 15 dnů buď zaplatil požadovanou částku a náklady řízení nebo aby v téže lhůtě podal námitky, v nichž uvede vše, co proti platebnímu rozkazu namítá. Žalovaný v této lhůtě námitky k soudu podal a uvedl v nich, že žalobcem tvrzená dohoda o vyplnění směnky nebyla uzavřena platně a navrhne vyslechnout ke svému tvrzení dvě osoby jako svědky.

Otázky:

- 1) Jak by soud postupoval, pokud by dokument, který je podle tvrzení žalobce směnkou, neměl podle názoru soudu náležitosti tohoto cenného papíru podle zákona směnečného a šekového?
- 2) Žalovaný podal proti vydanému a doručenému směnečnému rozkazu včasně a odůvodněně námitky a soud nařídil jednání. Mohl by žalovaný před jednáním či na jednání úspěšně navrhnout další důkazní prostředky ke svému tvrzení, že dohoda o vyplnění směnky nebyla platným právním jednáním?
- 3) Pokud by soud ve směnečném platebním rozkazu v části ukládající žalovanému zaplatit žalobci náklady řízení přiznal jen část nákladů požadovaných žalobcem, může se proti této části výroku žalobce nějak procesně bránit?

Všechny odpovědi odůvodněte a odkažte na příslušná zákonná ustanovení.

Odpovědi:

Ad 1) Pokud soud dospěje k závěru, že listina předložená k návrhu na vydání směnečného platebního rozkazu nemá náležitosti směnky, nelze z tohoto důvodu návrhu vyhovět a podle § 175 odst. 1 o.s.ř. soud bez dalšího nařídí jednání. Postup podle § 43 o.s.ř. je proto logicky vyloučen.

Ad 2) Podle § 175 odst. 4 o.s.ř. se při jednání po podání včasných a odůvodněných námitek proti vydanému směnečnému rozkazu nepřihlíží k dalším námítkám žalovaného podaných po uplynutí zákonné lhůty 15 dnů pro podání námitek. Je ale nutno rozlišovat mezi obsahem námitek a důkazními návrhy k jejich prokázání. Jestliže žalovaný má další důkazní návrhy k prokázání své včasné a odůvodněné námítky, soud se bude při jednání tímto důkazním návrhem zabývat.

Ad 3) Jestliže soud ve směnečném platebním rozkazu rozhodne o nákladech řízení žalobce v menším rozsahu než, jaký žalobce v návrhu žádal, může proti této části výroku podle § 175 odst. 6 o.s.ř. žalobce podat odvolání.